

Analiza ekonomiczna oceny technologii medycznych

Wprowadzenie

Ocena wpływu danej technologii wymaga kompleksowych informacji, które odzwierciedlają to, co może mieć miejsce w systemie opieki zdrowotnej lub społeczeństwie. Dobra analiza wymaga użycia specjalistycznych porad i metod pochodzących z różnych dyscyplin, które będą wykorzystane jako dane wejściowe.

Rosnąca rola ekonomii w polityce zdrowotnej oraz przy podejmowaniu decyzji jest nieco kontrowersyjna. W świecie nieskończonych zasobów przeznaczonych na zdrowie i opiekę zdrowotną, analiza ekonomiczna odgrywałaby mniejszą rolę. Jednak w przypadku „rzeczywistych” systemów ochrony zdrowia, w których należy rozdzielić ograniczone zasoby, analiza ekonomiczna może dostarczyć informacji pomocnych dla osób podejmujących decyzje.

Oprócz uwzględnienia zagadnień metodologicznych w analizie ekonomicznej, również kontekst, w którym zostanie użyta analiza oraz perspektywy wykonania analizy (na przykład, typ kosztów i korzyści, które zostaną wzięte pod uwagę) są niezbędne do wykorzystania analizy ekonomicznej oceny technologii medycznych (HTA).

Analiza ekonomiczna: Porównanie odpowiednich możliwości

Analiza ekonomiczna to porównanie kosztów i skutków stosowania przynajmniej dwóch opcji. W przypadku nowych technologii, analiza ekonomiczna porównuje zazwyczaj nową technologię z

obecnie stosowanym standardowym sposobem leczenia. Analiza ekonomiczna jest często nazywana analizą kosztów-efektywności, gdyż łączy w sobie badanie kosztów i skuteczności klinicznej. Należy jednak podkreślić, że analiza nie dotyczy kosztów związanych z chorobą, ale tego, jak koszty mogą się zmienić w wyniku wprowadzenia nowego leku.

Oczywiście najbardziej pożądanym rozwiązaniem jest obniżenie kosztów przy równoczesnej poprawie wyników zdrowotnych ważnych dla pacjentów. Jednakże przy ocenie zmiany kosztów będących skutkiem wprowadzenia nowego leku, ważna jest również poprawność dokonywanego porównania. Jeśli stosowanie nowego leku jest porównywane z bardzo drogim sposobem leczenia, które nie jest często wykorzystywane, wówczas nowy lek będzie prezentować się atrakcyjniej, ale takie porównanie jest błędne. W celu powiązania skutków zdrowotnych i kosztów, trzeba mieć dobre informacje na temat obu tych czynników. Osoby podejmujące decyzje muszą zrozumieć jak nowy lek wypada w porównaniu z istniejącym standardowym sposobem leczenia oraz muszą poznać skutki ekonomiczne jego zastosowania.

Badanie wszystkich istotnych kosztów

Pierwszą częścią przeprowadzenia analizy kosztów-efektywności jest oszacowanie kosztów.

Koszty są wytworem zasobów, takich jak:

- Jednostki leków
- Urządzenia
- Godziny pracy personelu
- Godziny pracy ośrodka

Koszt jednostkowy to koszt poniesiony w celu wyprodukowania, przechowywania i sprzedaży jednej jednostki danego produktu; koszt jednostkowy obejmuje wszystkie koszty stałe oraz koszty

zmienne związane z produkcją. W idealnej sytuacji koszty jednostkowe stanowią standardowy wskaźnik rzeczywistej wartości produktu, ale w praktyce są one często szacowane w oparciu o wywiady lub dane księgowe.

Obliczanie kosztów zasobu musi być prowadzone w sposób jasny i przejrzysty, przy użyciu odpowiednich metod kalkulacji. Na przykład, obliczając koszty usług lekarza należy uważać, aby rozróżnić „opłaty” (kwoty naliczane przez lekarza) i „koszty” (rzeczywistą cenę za takie usługi), szczególnie tam, gdzie lekarze są w stanie pobierać różne opłaty od różnych populacji lub ubezpieczycieli.

Ekonomiści muszą również zdecydować, które koszty uwzględnić w ocenie. Na przykład, zmniejszona zdolność do pracy powoduje spadek wydajności: Osoby niezdolne do pracy nie są w stanie osiągnąć dochodów i wnieść wkładu w gospodarkę (na przykład jako podatnicy). Jeżeli analiza jest prowadzona z punktu widzenia zakładu opieki zdrowotnej, takiego jak szpital, kosztów tych nie należy uwzględniać. Nawet w przypadku ocen, o których mówi się, że są oparte na konkretnej sytuacji, koszty i wyniki mogą się znacznie różnić lub być nieprawidłowo stosowane.

Korzystanie z podejścia standardowego

Biorąc pod uwagę potencjalne różnice, istotne jest w ocenie wysokiej jakości, aby uzasadnienie kosztorysu i wyniki zdrowotne oraz źródła danych wykorzystywanych do oceny były jasno udokumentowane. W wielu systemach ochrony zdrowia opracowano wytyczne do analizy ekonomicznej. Pozwala to uniknąć sytuacji, w której ocena jednej technologii wygląda bardziej atrakcyjnie niż innej tylko dlatego, że analityk użył różnych założeń podstawowych i metod w trakcie oceny.

Baza takich wytycznych jest obecnie prowadzona przez

towarzystwo International Society for Pharmacoeconomics and Outcomes Research (ISPOR)¹. Pomimo dostępności tych wytycznych, wiele z nich jest często nieprawidłowo stosowanych. W niektórych przypadkach może to prowadzić do sprzecznych lub zbyt korzystnych, lub nadmiernie negatywnych wyników.

Analiza skuteczności klinicznej

Po określeniu i obliczeniu wszystkich kosztów, analitycy muszą porównać koszty różnych opcji w stosunku do skuteczności klinicznej tych opcji. Przeprowadzenie analizy kosztów-efektywności wymaga analizy skuteczności klinicznej. W niektórych przypadkach, analitycy zajmujący się nowymi lekami są skłonni założyć, że nowy lek działa równie dobrze jak dostępne formy leczenia i po prostu skupić się na kosztach. Choć może to wydawać się skutecznym sposobem zbadania wartości nowego leku, w rzeczywistości nowe leki rzadko są „równoważne” innym lekom.

Ocena metod i wyników

Analiza ekonomiczna może mieć dużą liczbę danych wejściowych. Nowy lek może mieć wpływ na wiele aspektów i każdy z nich musi być odpowiednio oceniony i przeanalizowany. Analiza kosztów może także wymagać korekty o inflację lub inne czynniki. Zazwyczaj brak jednej dobrej metody łączenia danych; staranna ocena wykorzysta wiele podejść i porówna wpływ wyboru metody analizy na wyniki.

Chociaż analiza kosztów-efektywności może opierać się na kosztach i wynikach zaobserwowanych w jednym badaniu, to jest to rzadki przypadek. Częściej analizy opierają się na kilku różnych źródłach informacji i informacje te są matematycznie przetwarzane.

Najlepszym sposobem zapewnienia przez organ ds. HTA, że analiza jest zrównoważona i stosuje się do wytycznych jest

zaprojektowanie analizy ekonomicznej od początku. Jednakże może to być kosztownym i czasochłonnym przedsięwzięciem. Organom ds. HTA może również brakować dogłębnej znajomości tematu lub informacji, które są w posiadaniu producenta. Chociaż niektóre organy ds. HTA tworzą własne modele i analizy, większość tego nie robi ze względu na koszty i potrzebny czas.

Poniższe pytania można wykorzystać do prowadzenia oceny przydatności analizy kosztów-efektywności:

1. Czy porównano odpowiednie opcje?
2. Czy wzięto pod uwagę wszystkie istotne koszty?
3. Czy skorzystano z wytycznych?
4. Co było źródłem informacji na temat skuteczności?
5. Czy jest to badanie pierwsze lub przegląd analizy producenta?

Piśmiennictwo

1. International Society for Pharmacoeconomics and Outcomes Research (2015). *Pharmacoeconomic Guidelines around the World*. Retrieved 16 July, 2021, from <https://web.archive.org/web/20161002064949/http://www.ispor.org/peguidelines/index.asp>

A2-6.03.2-v1.1